

Artur Vestberg.

Artur Vestberg.

Tal vid avtäckningen av minnesvården på Borgsjö kyrkogård över professor Artur Vestberg.

Av **Robin Fåhræus.**

Vi äro denna strålande midsommardag i detta på en gång så fagra och ståtliga landskap samlade kring minnet av en man, som för snart två år sedan lämnade det jordiska. Men icke blott nu, utan all framgent skola vi minnas honom, som här sover under gravkullen, med samma skärpa som konstnären tecknat hans bild i den den hårda stenen.

Det är nu mer än 50 år sedan som Artur Vestberg lämnade sin hemtrakt för att i Uppsala studera läkekonsten. Det måste ha varit med bävande hjärta som han bröt upp från barndomens bygd, vid vilken han måste ha varit så varmt fästad och dit han en gång bad att få föras tillbaka. Med ungdomlig nyfikenhet har han gjort

sitt inträde i den nordsvenska universitetsstaden i Domkyrkans och Vasaborgens hägn, och här började han att plocka de bittersöta frukterna av kunskapens träd. Han fick lära sig den friska människokroppens byggnad och dess förrättningar vid hälsa, allt vad vi då visste — och vi veta nu icke mycket mera — om den underbara och gåtfulla del av skapelsen, som det levande utgör. Han lärde sig hur kroppen och dess delar förändrades vid sjukdom, hur alla dess dolda krafter kunna råka i olag. Han lärde sig de tecken, som för läkaren giva tillkänna var ohälsan har sitt säte, de medel, som läkekonsten under årtusenden med så mycken möda och någon framgång sammanbragt för att inskränka kroppsligt lidande och med något antal år förlänga det flyktiga livet.

Det var nog ingen tillfällighet att den unge norrlänningens intresse främst kom att fångas av de påtagliga och till en viss grad exakta förändringar, som utgöra sjukdomens orsaker eller följer sådana de studeras i den döda människokroppen med hand och öga eller där detta icke är tillfyllest med mikroskopets tillhjälp.

Det var framförallt på detta område, den patologiska anatomen, som Artur Vestberg kom att göra sin stora insats, och det är här som hans livsverk satte ett outplånligt spår i den svenska läkekonstens historia. Han blev i vårt land och på sin tid den främste kännaren av sjukdomarnas förändringar i kroppens minsta smådelar, cellerna.

Tusentals av studenter ha under årens lopp lyssnat till hans ord av lärdom, hundratals läkare på nästan alla landets sjukhus under många årtionden hava vid sjuksängen och vid operationsbordet följt hans anvisningar med ett enastående förtroende. Hans anseende på detta område har av ingen svensk man överträffats.

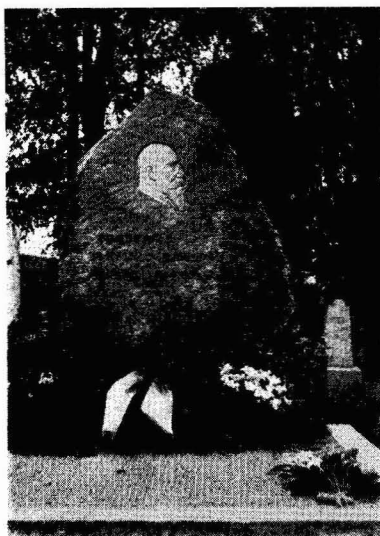
Som människa levde Artur Vestberg stilla och tillbakadragen, och den krets av människor med vilken han trädde i närmare beröring var icke stor, men för dem voro hans redbarhet, hans pliktrohets och hans tankeskärpa upprätthållande och ordnande krafter, som kanske genom dem komma att verka över ett vidare fält.

Otaliga vita sommarnätter och gnistrande vinterhimlar skola tåga fram över denna kyrkogård. Må denna minnesvård med

Artur Vestbergs namn och bild för de senfödda barnen av denna bygd liksom för gästande främlingar, som komma att vandra här, lyssnande till suset i gravarnas gräs, bliva ett enkelt vittnesbörd om att den hädangångne en gång utfört ett betydelsefullt värv i den svenska kulturens tjänst och likaledes att han värmde deras hjärtan, vilka det förunnades att träda honom nära.

Å deras vägnar, som reste stenen, i vännernas och lärjungarnas namn lyser jag frid över Artur Vestbergs minne.

Artur Vestberg föddes i Borgsjö den 26 juni 1859. Hans föräldrar voro skogsförvaltaren Erik Olof Westberg och hans hustru Vilhelmina, född Hallongren. Han studerade medicin i Uppsala och Stockholm, blev med. kand. 1886 och med lic. 1892, var t. f. laborator i patologisk anatomi vid Karolinska institutet åren 1888—93 och vissa tider under dessa år t. f. professor vid samma institution. År 1895 återkom han till Uppsala och blev där laborator i experimentell patologi och patologisk anatomi, vilken befattning han uppehöll i ungefär 30 år. Tidvis uppehöll han professur, och fick år 1919 professors namn. En hel del offentliga uppdrag av vetenskaplig art utfördes av honom, och ett stort antal vetenskapliga avhandlingar och uppsatser flöto ur hans penna. Han avled den 28 aug. 1935. Minnesvården över honom avtäcktes den 25 juni 1937, varvid professor Robin Fähræus, Uppsala, höll det tal som återgives här ovan.

*Artur Vestbergs
gravvård på
Borgsjö
kyrkogård.*